

POWIATOWY URZĄD PRACY

W SKIERNIEWICACH

**RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE
SKIERNIEWICKIM I POWIECIE – MIASTO
SKIERNIEWICE ZA 2010 R.**

Skierniewice 2010

SPIS TREŚCI

Wstęp

- Cel opracowania
- Podstawa opracowania
- Metodologia opracowania

1. Analiza bezrobocia według zawodów

2. Analiza ofert pracy według zawodów

3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Wnioski

WSTĘP

1. Cel opracowania

Niniejszy raport stworzony został w celu oszacowania sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz wskazania zawodów deficytowych i nadwyżkowych przy założeniu, że na zawód deficytowy istnieje wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, na zawód nadwyżkowy natomiast odnotowane jest mniejsze zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Poniższa analiza może posłużyć również przy:

- opracowaniu i realizacji programów promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- określeniu odpowiednich kierunków szkolenia osób bezrobotnych, zapewniając ich dostosowanie do potrzeb lokalnych pracodawców,
- opiniowaniu kierunków kształcenia prowadzonych w szkołach zawodowych na terenie powiatu skierniewickiego i miasta Skierniewice
- zdiagnozowaniu zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy w aspekcie popytu na pracę i podaży zasobów pracy.

Dodatkowo opracowanie to będzie służyć pomocą pracownikom instytucji rynku pracy, a w szczególności pośrednikom pracy oraz doradcom zawodowym, przyczyniając się do usprawnienia usług oraz właściwego gospodarowania środkami Funduszu Pracy.

2. Podstawa opracowania

Raport sporządzony został w oparciu o zebrane przez Powiatowy Urząd Pracy dane statystyczne dotyczące osób bezrobotnych, ofert pracy (według grup zawodów) oraz zawodów i specjalności przy wsparciu merytorycznym „Rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie skierniewickim i powiecie – miasto Skierniewice za I półrocze 2010 roku” oraz zaleceń Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w postaci załączników 2 i 3 do sprawozdania MPiPS-01 według stanu na dzień: 30.06.2010 r.

3. Struktura opracowania

Niniejszy raport składa się z czterech części. Część pierwsza porównuje liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w 2010 r. oraz zgłoszone oferty pracy z uwzględnieniem sekcji PKD w obydwu przypadkach. Druga część zestawia poszczególne grupy bezrobotnych oraz oferty pracy przy zastosowaniu następujących zmiennych: dużych (kody dwucyfrowe), elementarnych (kody czterocyfrowe), grup zawodów oraz zawodów i specjalności wykonywanych w ostatnim miejscu pracy (kody sześciocyfrowe).

Trzecia część raportu wskaże zawody nadwyżkowe oraz deficytowe w Powiatowym Urzędzie Pracy w Skierniewicach, ostatnia zaś obejmować będzie wnioski.

1. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

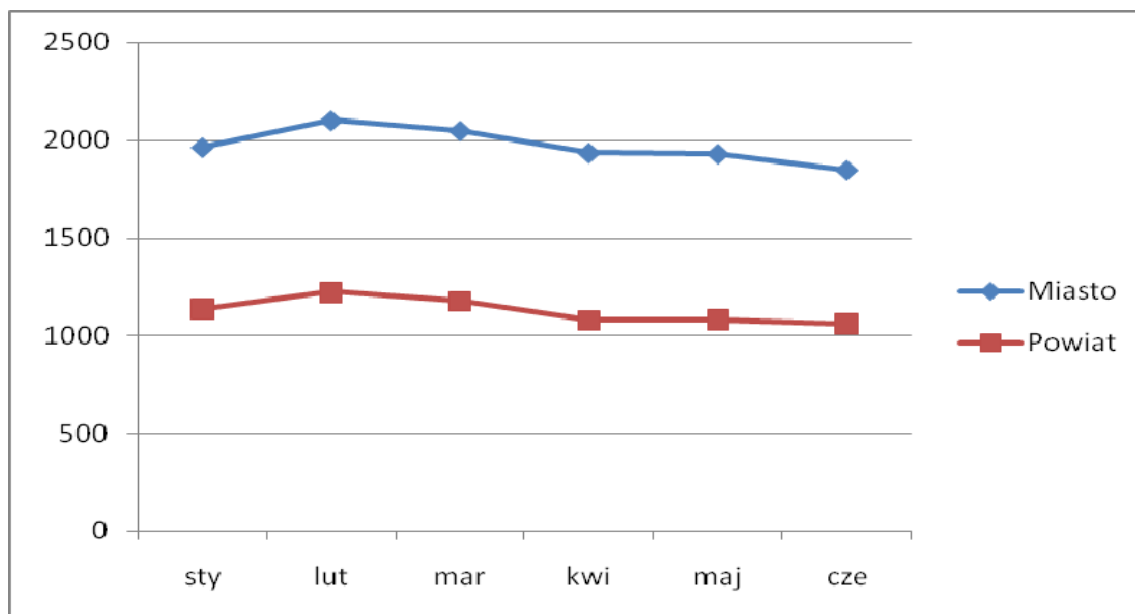
W tej części raportu przedstawiona zostanie struktura zawodowa bezrobotnych. Podstawą do poniższego zestawienia będzie analiza sytuacji na rynku pracy w mieście Skierniewice oraz w powiecie skierniewickim, na który składa się 9 gmin tj.: Kowiesy, Lipce Reymontowskie, Głuchów, Bolimów, Nowy Kawęczyn, Godzianów, Słupia, Maków i Skierniewice.

Na początku I półrocza 2010 roku na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Skierniewicach, poza nieznacznym wzrostem poziomu bezrobocia odnotowanym w styczniu i lutym (głównie wśród kobiet) nastąpił spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych, który utrzymywał się do czerwca br. Na dzień 30.06.2010 r. w urzędzie zarejestrowanych było 2910 osób co ilustruje poniższa tabela:

Tabela 1. Poziom bezrobocia w 2010 roku

Miesiąc	Ogółem	Kobiet
Styczeń	3103	1579
Luty	3326	1645
Marzec	3226	1576
Kwiecień	3016	1505
Maj	3015	1529
Czerwiec	2910	1536

Wykres 1. Liczba bezrobotnych w mieście Skierniewice i powiecie skierniewickim w I połowie 2010 roku.

Podstawową definicją jaką posłużymy się na tym etapie analizy jest **stopa bezrobocia**, czyli ukazywana w procentach relacja pomiędzy liczbą zarejestrowanych bezrobotnych a liczbą osób aktywnych zawodowo to jest: zdolnych w prawnie określonych warunkach do podjęcia zatrudnienia). Grupa ta obejmuje wszystkich bezrobotnych zdolnych do pracy w wieku od 18 lat do 65 (w przypadku kobiet do 60).

Stopa bezrobocia dla powiatu grodzkiego na dzień 30.06.2010 r. kształtowała się na poziomie 7,6 %, dla powiatu ziemskiego 10,1%, dla województwa łódzkiego zaś wskaźnik ten wynosił 11,9%.

Osoby posiadające najniższe kwalifikacje oraz te, które ukończyły szkoły policealne i średnie zawodowe stanowią najliczniejszą grupą zarejestrowanych bezrobotnych. W końcu czerwca 2010 r. najbardziej licznym gronem bezrobotnych, były osoby z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym – w powiecie 313, w mieście 492

osób. Następną grupą pod względem liczebności w mieście stanowiły osoby z wykształceniem średnim zawodowym i policealnym- 448, natomiast w gminach osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym tj. 286 osób. Najniższą zauważalną grupą były osoby z wykształceniem wyższym – w gminach 79 w mieście 234 bezrobotnych. Podkreślenia wymaga fakt, iż mimo wzrostu zjawiska bezrobocia obserwowanego wśród osób z wykształceniem wyższym w latach 2005 – 2008, poziom w tej grupie zmalał do 10,7% w stosunku do roku 2009, tj. o 0,4%.

Tabela 2. Bezrobotni według wykształcenia

Wykształcenie	Bezrobotni we stanu na dzień 30.06.2010			% do ogółu
	roku			
	W mieście	W powiecie	Razem	
Wyższe	234	79	313	10,75%
Policealne i średnie zawodowe	448	260	708	24,32%
Średnie ogólnokształcące	250	124	374	11,92%
Zasadnicze zawodowe	424	286	710	24,39%
Gimnazjalne i poniżej	492	313	805	27,66%
ogółem	1848	1062	2910	100%

- **Bezrobotni według zawodów – tablica T-I/P-1**

Struktura bezrobocia według zawodów została opracowana na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Skierniewicach zamieszczonych w tabeli – T-II/ P-1

Tabela 3. Bezrobotni według zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni (stan na 30.06.2010)	W tym kobiety
1.	522107	Sprzedawca	165	155
2.	341902	Asystent ekonomiczny (technik ekonomista)	76	67
3.	722204	Ślusarz	71	0
4.	931301	Robotnik budowlany	71	0
5.	311502	Technik mechanik	65	2
6.	712102	Murarz	59	3
7.	743304	Krawiec	58	58
8.	723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	45	2
9.	743604	Szwaczka	37	37
10.	419101	Pracownik biurowy/ Technik prac biurowych	28	23
11.	311204	Technik budownictwa	24	9

W powyższej tabeli przedstawione zostały zawody, wśród których liczba bezrobotnych przekracza poziom 24 osób. Najliczniejszą grupę zawodową stanowią sprzedawcy, to jest 5,6% (z czego 93,9% to kobiety), dalej kolejno asystenci ekonomiczni– 2,6% (z czego 88,1% to kobiety) oraz ślusarze i robotnicy budowlani – 2,4%.

Pozostałe grupy zawodów, wśród których wskaźnik liczebności przekroczył 24 osoby to: technik mechanik, murarz, krawiec, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, szwaczka, pracownik biurowy oraz technik budownictwa.

Podobnie jak w latach poprzednich dość liczną grupę stanowiły osoby, które nie posiadają zawodu – 695 osób tj. 23,88% ogółu zarejestrowanych, w tym 380 kobiety. W analizie wzięto pod uwagę zarówno osoby z wykształceniem podstawowym, jak i średnim, które nie posiadały świadectwa bądź dyplomu potwierdzającego ukończeniu kształcenia szkolnego lub kursowego, jak również bezrobotnych, nie dysponujących udokumentowaną ciągłością pracy w okresie minimum jednego roku w danym zawodzie.

- **Struktura bezrobotnych według grup zawodów**

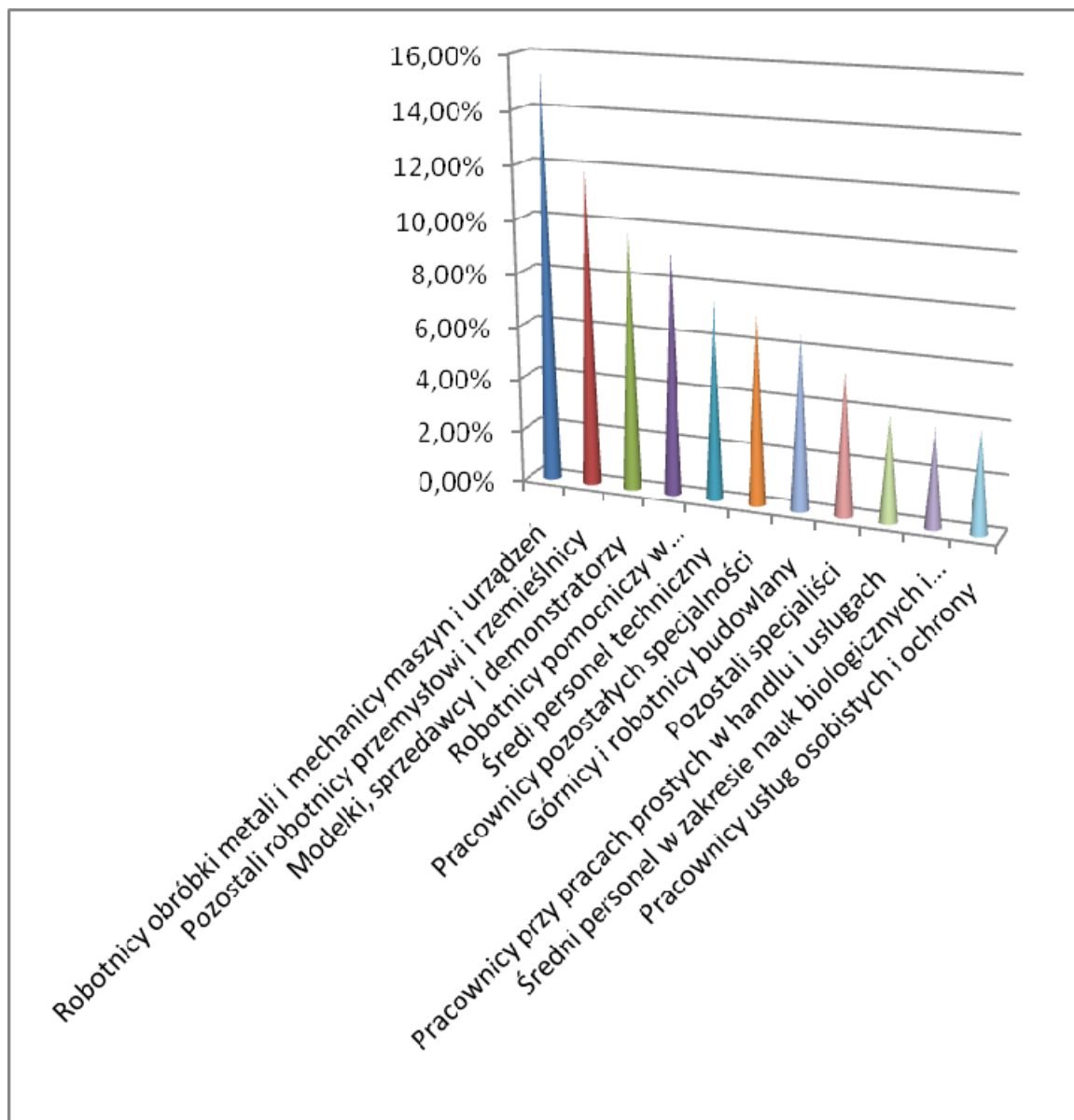
Struktura bezrobocia według grup zawodowych została opracowana na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Skierniewicach zamieszczonych w Tabeli – T-II/ P-1a.

Analizując skalę bezrobocia według grup zawodowych dużych (kod 2 cyfrowy) oraz grup elementarnych (kod 4-cyfrowy) można stwierdzić, iż największe bezrobocie w powiecie Skierniewice występuje wśród grupy określonej jako *robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń* – grupa ta stanowi 15,3744% ogółu. Na kolejnych miejscach znalazły się osoby sklasyfikowane jako *Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* – 11,8265%, oraz *Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy*- 9,7251 %. Na kolejnych miejscach pośród grup dużych plasują się:

- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (9,1984%)
- Średni personel techniczny (7,4901%)
- Pracownicy pozostałych specjalności (7,0959%)
- Górnicy i robotnicy budowlani (6,5701%).

Pozostałe grupy stanowią mniej niż 6% wszystkich bezrobotnych .

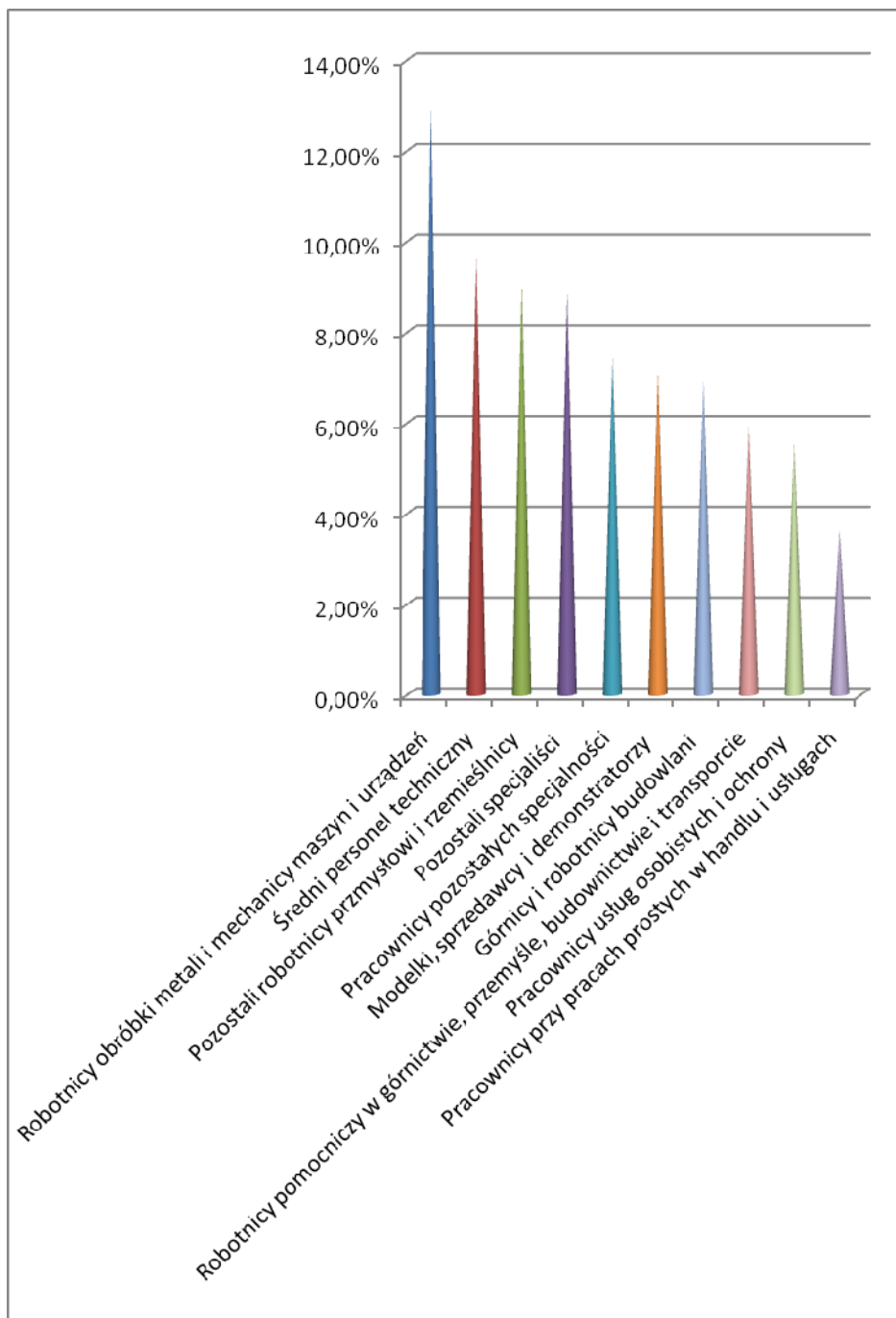
Wykres 2. Struktura bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie Skierniewice w 2010 roku.

Biorąc pod uwagę struktury bezrobocia według grup zawodowych dużych (kod 2 cyfrowy) oraz grup elementarnych (kod 4-cyfrowy) można zauważyć, że spośród grup zawodów największy poziom bezrobocia w **mieście** Skierniewice występuje wśród populacji określonej jako *Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń* - 12,93% ogółu. Na kolejnym miejscu znalazły się osoby sklasyfikowane jako *Średni personel techniczny* - 9,6287% ogółu, następnie *Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*- 9,0785 % ogółu. Pozostałe grupy duże to:

- Pozostali specjaliści – 8,8721%
- Pracownicy pozostałych specjalności – 7,4278%
- Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy – 7,1509%
- Górnicy i robotnicy budowlani – 6,9465%
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 5,9148%
- Pracownicy usług osobistych i ochrony – 5,5708%
- Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – 3,6452%

Wykres 3. Struktura bezrobotnych według grup zawodowych w mieście Skierniewice w 2010 roku.

Poniżej przedstawiono różnice między powiatem skierniewickim a miastem Skierniewice w strukturze bezrobotnych według zawodowych. Największą dużą grupą zawodową w powiecie, podobnie jak w mieście Skierniewice, są *robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń*. W tej grupie na pierwszym miejscu znaleźli się *mechanicy, monterzy maszyn i urządzeń* – w powiecie, *ślusarze i pokrewni* – w mieście; w następnej kolejności – *pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* – powiat i *średni personel techniczny* – w mieście. Największą liczbą osób charakteryzuje się grupa *techników mechaników* – w mieście oraz grupa *krawców, kapeluszników i pokrewnych* – w powiecie. Na trzecim miejscu znalazła się grupa *modelki, sprzedawcy i demonstratorzy* – w powiecie, a w mieście *pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*. W tej grupie największy procent bezrobotnych stanowią *sprzedawcy i demonstratorzy* – w powiecie oraz *krawcy, kapelusznicy i pokrewni*.

- **Napływ bezrobotnych według zawodów**

Kolejnym ważnym zjawiskiem obserwowanym w tej analizie jest napływ osób do PUP w Skierniewicach według zawodów. Monitoring zawodów pod względem napływu do bezrobocia został sporządzony w oparciu o dane Powiatowego Urzędu Pracy zamieszczone w Tabeli – II/P-2

W pierwszym półroczu 2010, podobnie jak w roku ubiegłym, grupa osób nie posiadających zawodu stanowiła 27,94% całości napływu bezrobotnych. Wśród osób posiadających kwalifikacje zawodowe największy napływ odnotowano wśród sprzedawców – 76 osób w mieście Skierniewice, 57 osób – w powiecie skierniewickim. Poniższa tabela przedstawia kolejne miejsca w klasyfikacji.

Tabela 4. Napływ bezrobotnych według zawodów w I półroczu 2010 roku

Miasto Skierniewice			Powiat skierniewicki		
Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
311502	Technik mechanik	55	522107	Sprzedawca	57
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	40	743304	Krawiec	25
722204	Ślusarz	36	931301	Robotnik budowlany	25
712102	Murarz	35	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	24
743304	Krawiec	30	712102	Murarz	23
932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	30	311502	Technik mechanik	20
723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	28	722204	Ślusarz	19
829190	Pozostali operatorzy maszyn nigdzie nie sklasyfikowani	25	743604	Szwaczka	16
419101	Pracownik biurowy / Technik prac biurowych	24	311204	Technik budownictwa	12

- **Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodowych**

Do analizy struktury napływu bezrobotnych według grup zawodowych w mieście Skierniewice oraz w powiecie skierniewickim w 2010 roku wykorzystany został załącznik T-I/P-2a.

W mieście Skierniewice stwierdzono występowanie trzech dużych grup zawodowych, pozostających na podobnym poziomie liczby bezrobotnych:

- Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (12,2688%) – dotyczy to głównie zawodów: mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń (3,03%) oraz ślusarze i pokrewni (2,73%), mechanicy – (2,43%); zerowy udział w tej grupie stanowią: jubilerzy, złotnicy i pokrewni oraz monterzy sieci i urządzeń telekomunikacyjnych.
- Średni personel techniczny (10,7907%) – dotyczy to głównie zawodów: technicy mechanicy (4,06%), oraz technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni (3,17%), natomiast zerowy udział w tej grupie stanowią: operatorzy urządzeń nadawczych i telekomunikacyjnych.
- Pozostali specjaliści (7,9082%) – dotyczy to głównie zawodów: archeolodzy, socjolodzy i pokrewni (2,73%), oraz specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani (2,06%).

Mając na uwadze powiat skierniewicki największą dużą grupą zawodową, która stanowi 12,1604% ogółu bezrobotnych, są robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń. Analizując tę grupę można stwierdzić, iż największy napływ osób bezrobotnych odnotowuje się w zawodach: mechanik pojazdów samochodowych (2,71%) i ślusarz (2,71%) oraz mechanik – monter maszyn i urządzeń (2,57%), elektromechanik (1%). Zerowy udział w tej grupie stanowią osoby z zawodem: robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe.

Na następnym miejscu, w strukturze napływu bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie, plasują się grupy zawodów: pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – (10,7296%).

Poniższa tabela przedstawia napływ osób bezrobotnych należących do dużych grup zawodowych, zarówno w mieście, jak i w powiecie skierniewickim:

Tabela 5. Napływ osób bezrobotnych według grup zawodowych

Lp.	Powiat skierniewicki		Miasto Skierniewice	
1	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	12,1604 %	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	12,2688%
2	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	10,7296 %	Średni personel techniczny	10,7907%
3	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	9,0121%	Pozostali specjaliści	10,0516%
4	Średni personel techniczny	8,5839%	Górnicy i robotnicy budowlani	7,9082%
5	Górnicy i robotnicy budowlani	8,2976%	Pracownicy pozostałych specjalności	7,2431%
6	Pracownicy pozostałych specjalności	8,1545%	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	6,9474%

2. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Ważnym elementem tego raportu jest próba zestawienia liczby bezrobotnych z ilością zgłoszonych ofert pracy, co bezpośrednio pomoże uzyskać informację na temat zapotrzebowania na dany zawód lub specjalność. Powiatowy Urząd Pracy w Skierniewicach w pierwszym półroczu 2010 roku przyjął 973 oferty pracy, z czego 707 z terenu miasta Skierniewice i 266 ofert z terenu powiatu skierniewickiego.

- **Oferty pracy według zawodów – tablica T-I/P-3**

Na podstawie obserwacji ofert pracy pozyskanych w I połowie 2010 roku, a w szczególności poszukiwanych kwalifikacji zawodowych można wywnioskować, że największe zapotrzebowanie pracodawców zarówno w mieście Skierniewice, jak i powiecie skierniewickim dotyczyło *pracowników biurowych* [technik prac biurowych] (419101) – łącznie 162 ofert. Poniżej został przedstawiony wykaz ofert

jakimi dysponował urząd pracy w badanym okresie z podziałem na oferty z miasta Skierniewice oraz powiatu skierniewickiego.

Oferty pracy wg zawodów w mieście Skierniewice:

1. pracowników biurowych [technik prac biurowych] (419101) – 102 ofert
2. sprzedawca (522107) – 79 oferty
3. robotnik gospodarczy (914103) – 48 ofert
4. magazynier (413103) – 27 ofert
5. ślusarz (722204) – 26 ofert
6. Operator koparek / zwałowarek (811102) – 20 ofert

Oferty pracy wg zawodów w powiecie skierniewickim:

1. pracowników biurowych [technik prac biurowych] (419101) – 60 oferty
2. robotnik gospodarczy (914103) – 34 oferty
3. sprzedawca (522107) – 29 ofert
4. robotnik drogowy (931203) – 12 ofert
5. murarz (712102) – 10 ofert
6. sprzątaczką (913207) – 7 ofert

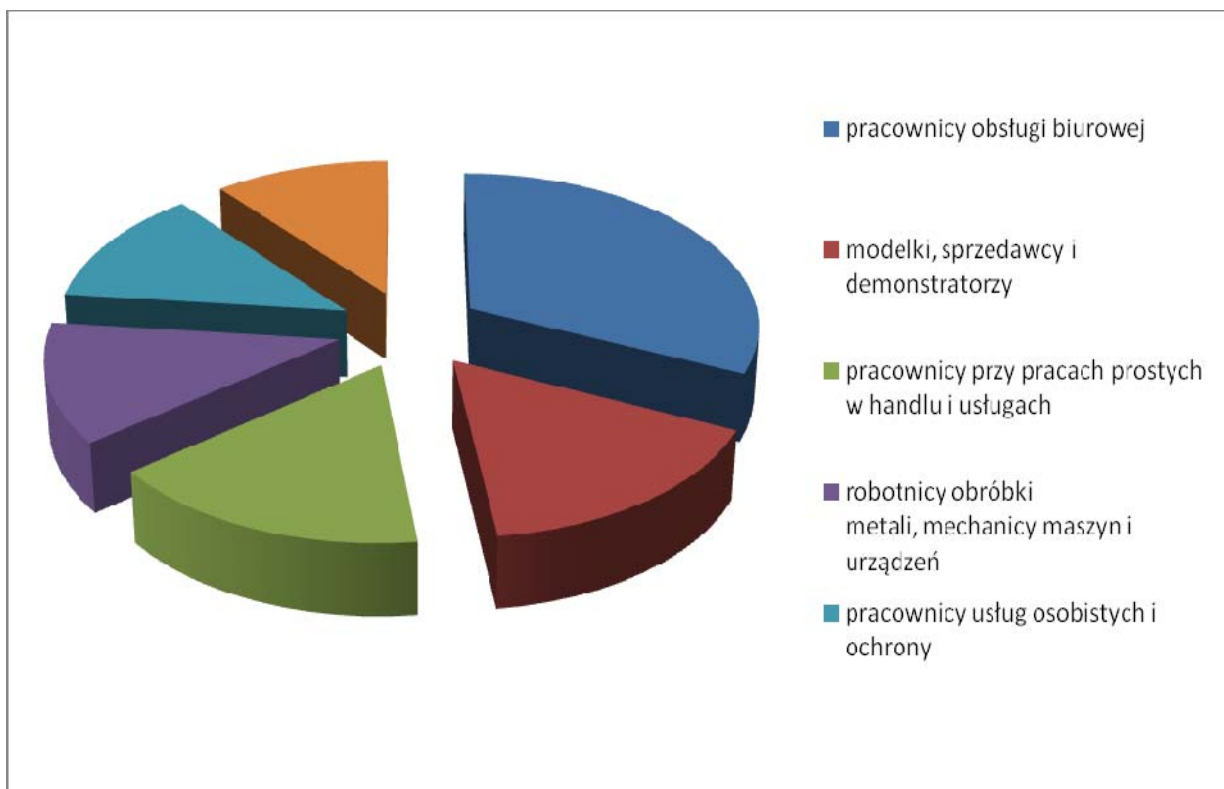
• Struktura ofert pracy według grup zawodów – tablica T-I/P-3a

Proces analizy rynku pracy w mieście Skierniewice i w powiecie skierniewickim pod względem ilości ofert pracy wymaga przyjrzenia się liczbie ofert przypadających na przedstawicieli grup dużych (kod 2-cyfrowych) oraz grup elementarnych (kod 4 cyfrowy). Szczegółowe dane dotyczące propozycji zatrudnienia według grup zawodowych (dużych i elementarnych) obrazuje załącznik T-II/P-3a.

Biorąc pod uwagę miasto Skierniewice największa ilość zgłoszonych ofert była skierowana do grupy – pracownicy obsługi biurowej (22,35%). Dotyczy to głównie pracowników biurowych gdzie indziej niesklasyfikowanych. Znalazły się też grupy elementarne, w których nie występowało zapotrzebowanie na pracowników, były to grupy: maszynistki i stenografowie oraz kodowacze i korektorzy (należy tu nadmienić, iż w skład grupy, która się znalazła na pierwszym miejscu wchodzi także oferty subsydiowane).

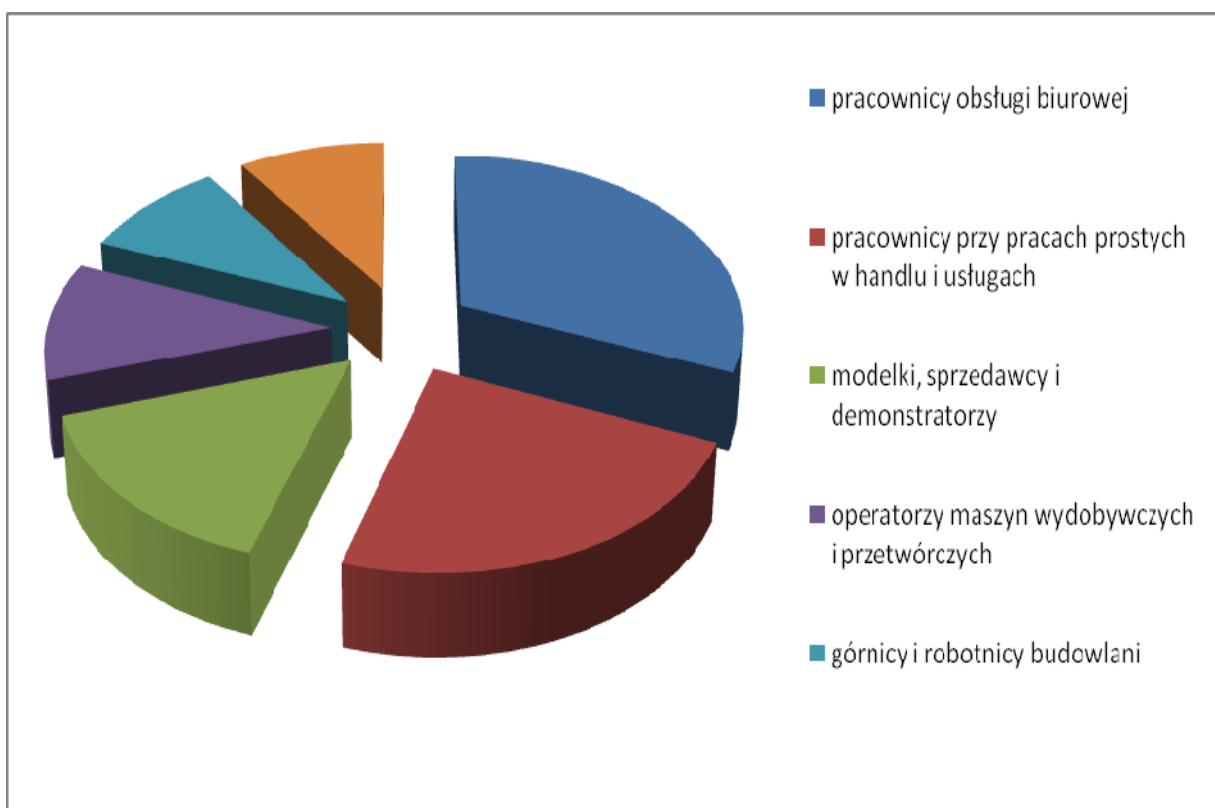
Na kolejnych miejscach sklasyfikowano odpowiednio: modelki, sprzedawców i demonstratorów (11,3154%) oraz pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach (11,3153%).

Wykres 4. Struktura ofert pracy według grup wielkich zawodów w mieście Skierniewice w 2010 roku.

Sytuacja w powiecie skierniewicki wskazuje na to, że największym zapotrzebowaniem cieszyli się *pracownicy obsługi biurowej* (23,6845%). Powodem tak wysokiego wskaźnika jest przede wszystkim, wspomniany już fakt, iż wlicza się w to także stanowiska subsydiowane. Na następnym miejscu znalazły się propozycje pracy dla *pracowników przy pracach prostych* (17,6692%) natomiast na miejscu trzecim znajduje się grupa *modelek, sprzedawców i demonstratorów* (11,6541%).

Wykres 5. Struktura ofert pracy według grup wielkich zawodów w powiecie skierniewickim w 2010 roku.

Podczas analizy struktury ofert pracy według zawodów pojawiły się również grupy, w których nie zarejestrowano żadnej oferty pracy. Są to m.in.:

Lp.	Miasto Skierniewice	Powiat skierniewicki
1.	-	Kierownicy dużych i średnich organizacji
2.		Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów
3.		Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni
4.		Operatorzy i monterzy maszyn

3. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Podstawą tej analizy jest próba identyfikacji zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. Do jej sporządzenia posłużymy się przyjętym wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu k ($W_{n,II}^k$), który przedstawia wzór:

$$W_{n,II}^k = \frac{\overline{O_{II}^k}}{\overline{B_{II}^k}}$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k – liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

Przyjęto, że zawody o wskaźniku :

$W_{n,II}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,II}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazuje równowagę na rynku pracy)

$W_{n,II}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

- **Zawody deficytowe i nadwyżkowe w pierwszej połowie 2010 roku**

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces systematycznego obserwowania zjawisk na rynku pracy (popytu na prace i zasobów pracy) w przekroju terytorialno – zawodowym jak również formułowanie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz. Sytuacje na rynku pracy w zakresie kształtowania się popytu i podaży na pracę wg konkretnych zawodów można zobrazować zestawiając liczbę bezrobotnych w danym zawodzie z liczbą ofert pracy dla konkretnego zawodu.

Wnioski z przeprowadzonej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych, w oparciu o stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, zostały zawarte w załączniku T-II/P-4. Jednak dane te nie odzwierciedlają w pełni rzeczywistości, ponieważ zawody deficytowe według powyższego wskaźnika ($W_{n,II}^k > 1,1$) to także zawody nie wymagające sprecyzowanych kwalifikacji, a których wykonywania mogą podjąć się przedstawiciele innych zawodów.

W mieście Skierniewice, do **zawodów deficytowych**, należą:

4. operator koparek i zwałowarek ($W_{n,II}^k = 20$),
5. pozostali spawacze i pokrewni ($W_{n,II}^k = 10$),
6. kosmetyczka [zawód szkolny: technik usług kosmetycznych] ($W_{n,II}^k = 4,16$),
7. robotnik gospodarczy ($W_{n,II}^k = 6,86$),
8. pracownik biurowy [zawód szkolny: technik prac biurowych] ($W_{n,II}^k = 4,25$),
9. goniec ($W_{n,II}^k = 4$),
10. brukarz ($W_{n,II}^k = 3,5$),
11. pozostali kucharze ($W_{n,II}^k = 3$),

W powiecie skierniewickim natomiast do zawodów deficytowych zaliczamy:

12. pracownik biurowy [zawód szkolny: technik prac biurowych] ($W_{n,II}^k=7,5$),
13. robotnik gospodarczy ($W_{n,II}^k=3,4$),
14. bibliotekarz ($W_{n,II}^k=3$),
15. sprzedawca w stacji paliw ($W_{n,II}^k=2$).

W grupie zawodów deficytowych znalazły się także takie zawody, w przypadku których pojawiło się więcej ofert pracy niż zarejestrowanych bezrobotnych (w załączniku T-II/P-4 wskaźnik intensywności przedstawiono jako MAX). Do takich specjalności należy zaliczyć w mieście, m. in.: projektantów stron internetowych [webmaster], asystentów prawnych, archiwistów, techników geodetów, laborantów nasiennictwa, sekretarek notarialnych.

Do **zawodów nadwyżkowych** czyli takich, w których występowało największe bezrobocie w mieście Skierniewice w I połowie 2010 roku, można zaliczyć: ślusarza i pakowacza ($W_{n,II}^k=0,72$), glazurnika ($W_{n,II}^k=0,67$), księgowego [samodzielny] ($W_{n,II}^k=0,67$), specjalistę ds. marketingu i handlu [sprzedaży] ($W_{n,II}^k=0,67$), fryzjera [zawód szkolny: fryzjer, technika usług fryzjerskich] ($W_{n,II}^k=0,59$), mechanika pojazdów samochodowych ($W_{n,II}^k=0,59$).

W powiecie natomiast wśród zawodów nadwyżkowych wyróżnić można: technika elektryka ($W_{n,II}^k=0,67$), szwaczkę ($W_{n,II}^k=0,56$), sprzedawcę ($W_{n,II}^k=0,51$), dekarza ($W_{n,II}^k=0,50$), pracownika socjalnego ($W_{n,II}^k=0,50$), kierowcę samochodu ciężarowego ($W_{n,II}^k=0,50$).

Analizie poddane zostały również **zawody w tzw. równowadze** czyli takie, w przypadku których, ilość ofert pracy i ilość osób, do których te oferty były skierowane pozostawała w równowadze. W mieście należą do nich m.in.: administrator sieci informatycznej, laborant chemiczny, fotograf, technik architektury krajobrazu, przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny], spedytor [zawód szkolny technik spedytor]; w powiecie skierniewickim natomiast: technik informatyk, ogrodnik terenów zieleni, mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych, operator koparek i zwałowarek, kierowca samochodu osobowego.

- **Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych – załącznik T-II/P-5**

Dane zawarte w załączniku T-II/p-5, dotyczące uszeregowanych od nadwyżkowych do deficytowych dużych grup zawodów, sugerują, że w mieście Skierniewice można wyróżnić 4 grupy zawodów deficytowych:

- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych ($W_{n,II}^k=6,67$),
- kierownicy małych przedsiębiorstw ($W_{n,II}^k=4$),
- pracownicy obsługi biurowej ($W_{n,II}^k=2,93$),
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach ($W_{n,II}^k=2,16$),

Sytuacja w powiecie jest podobna (poniżej 4 zawody deficytowe):

- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych ($W_{n,II}^k=5,5$),
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni ($W_{n,II}^k=5$),
- pracownicy obsługi biurowej ($W_{n,II}^k=4,2$),
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach ($W_{n,II}^k=1,96$),

Dane dotyczące zawodów nadwyżkowych zebrane zostały poniżej w formie tabeli, która pokazuje, że w przypadku miasta Skierniewice do zawodów nadwyżkowych zaliczyć można przede wszystkim *pracowników usług osobistych i ochrony*, w powiecie natomiast grupę – *modelki, sprzedawcy i demonstratorzy*.

Tabela 8. Zawody nadwyżkowe w powiecie i mieście Skierniewice w 2010r.

Lp.	Miasto Skierniewice	Powiat skierniewicki
1.	Pracownicy usług osobistych i ochrony	Modelki sprzedawcy i demonstratorzy
2.	Specjaliści szkolnictwa	Kierowcy i operatorzy pojazdów
3.	Kierownicy dużych i średnich organizacji	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie
4.	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	Górnicy i robotnicy budowlani
5.	Pracownicy pozostałych specjalności	Specjaliści szkolnictwa
6.	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
7.	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	Pracownicy pozostałych specjalności
8.	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	Pracownicy usług osobistych i ochrony
9.	Operatorzy i monterzy maszyn	Średni personel techniczny
10.	Ogrodnicy	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych
11.	Górnicy i robotnicy budowlani	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia
12.	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń
13.	Pozostali specjaliści	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia
14.	Średni personel techniczny	ogrodnicy
15.	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	Pozostali specjaliści
16.	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	

- **Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie**

Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie został sporządzony w oparciu o wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,II}^k$), który można obliczyć według podanego poniżej wzoru:

$$W_{d,II}^k = \frac{B_{d,II}^k}{B_{II}^k} \times 100\%$$

gdzie:

$B_{d,II}^k$ – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu roku,

B_{II}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu danego roku.

Mając na uwadze powyższy wzór można wywnioskować, iż w mieście wśród zawodów (kod 2-cyfrowy) generujących długotrwałe bezrobocie znalazła się grupa: operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych ($W_{d,II}^k = 0,5$). Na następnym miejscu sklasyfikowane zostały grupy zawodowe: pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów ($W_{d,II}^k = 0,29$) Na trzecim miejscu w mieście Skierniewice znaleźli się pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy ($W_{d,II}^k = 0,25$). W powiecie skierniewickim za grupy zawodów, które generują najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia należy uznać: rolnicy ($W_{d,II}^k = 0,36$). Na drugim miejscu, z wskaźnikiem $W_{d,II}^k = 0,27$, znajduje się grupa pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach. Trzecie miejsce zajęła grupa pracownicy usług osobistych i ochrony $W_{d,II}^k = 0,24$.

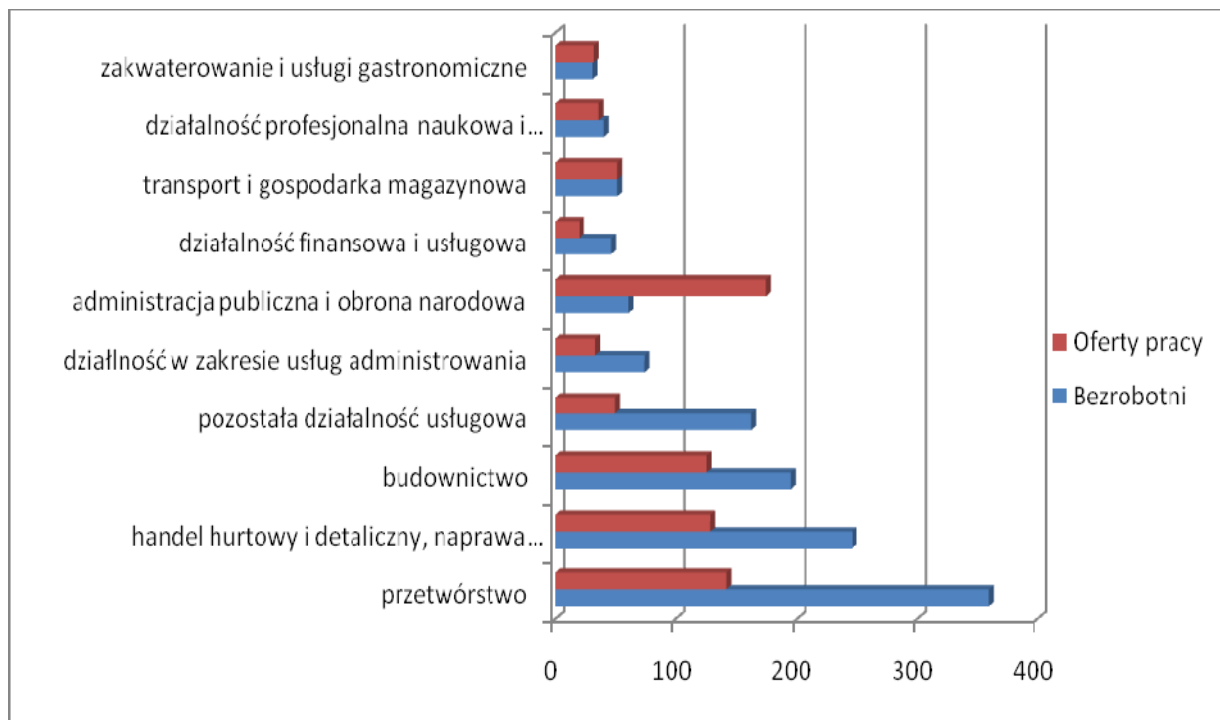
- **Struktura bezrobocia i ofert pracy według PKD**

Następnym etapem analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest badanie struktury bezrobocia i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w oparciu o załączniki T-I/P-9 i T-I/P-9a.

W I połowie 2010 roku największy napływ bezrobotnych zarówno w mieście Skierniewice jak i powiecie skierniewickim występuje w sekcji przetwórstwo przemysłowe –15,665%; na drugim miejscu znajduje się: Handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle -10,704% , dalej budownictwo – 8,485%. Dane zawarte w wymienionych powyżej załącznikach wskazują, że wystąpiły takie sekcje PKD, w których nie zarejestrowano osób bezrobotnych, zarówno w mieście jak i w powiecie, tj.:

- górnictwo i wydobywanie,
- gospodarstwo domowe zatrudniające pracowników,
- organizacje i zespoły eksterytorialne.

Wykres 6. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie i mieście Skierniewice w 2010 roku.

Przyglądając się napływowi zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz ilości ofert zgłaszanych do Urzędu Pracy zaobserwować można, że przy wysokiej liczbie osób będących w ewidencji tutejszego urzędu zauważa się, iż ilość zgłaszanych ofert jest podobnie wysoka. Najwięcej propozycji pracy, w mieście Skierniewice, zostało zgłoszonych w sekcjach: administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne to jest 14,85 %, w powiecie natomiast – 26,31 %.

Rozpatrując liczbę bezrobotnych w stosunku do ofert pracy, zarówno w mieście jak i w powiecie, można stwierdzić, że mniej jest ofert niż osób zarejestrowanych w sektorach:

- przetwórstwo przemysłowe,
 - działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała:
 - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego,
 - hotele i restauracje,
 - budownictwo
 - pozostała działalność usługowa
 - usługi administrowania i działalność wspierająca
 - działalność finansowa i usługowa
 - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- **Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie i mieście Skierniewice w 2010 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty.**

Ranking zawodów ze względu na wskaźnik szansę uzyskania oferty została sporządzony w oparciu o wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k ($W_{s,II}^k$), który można obliczyć na podstawie wzoru:

$$W_{s,II}^k = \frac{PO_{II}^k}{PB_{II}^k}$$

gdzie:

PO_{II}^k - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w końcu roku, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru:

$$\frac{\text{---}k}{\text{PO}_{\text{II}}} = \frac{\text{PO}_{t-1}^k + \text{O}_{\text{II}}^k}{12}$$

12

przy czym:

PO_{t-1}^k – liczba ofert pracy w zawodzie k, będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku (t-1)

O_{II}^k – liczba ofert pracy w zawodzie k, zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w I połowie 2010 roku

oraz

$\text{---}k$

PB_{II} - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie „k”

w I połowie 2010 roku

obliczamy metodą uproszczoną według wzoru:

$$\frac{\text{---}k}{\text{PB}_{\text{II}}} = \frac{\text{PB}_{t-1}^k + \text{PB}_{\text{II}}^k}{2}$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku

PB_{II}^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w połowie danego roku.

Załącznik T-II/P-10 pozwala stwierdzić, iż największą szansę uzyskania oferty w mieście Skierniewice miały osoby z grupy zawodowej jaką są pracownicy *obsługi*

biurowej ($W_{d,II}^k = 0,5745$ oraz operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych ($W_{d,II}^k = 0,5556$), natomiast w powiecie są to grupy: operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych ($W_{d,II}^k = 1,0000$) i robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni ($W_{d,II}^k = 0,8333$). Oprócz wymienionych wyżej dużych grup zawodowych bezrobotni w powiecie mają szansę zatrudnienia w 17 zawodach, natomiast w mieście – 22 zawodach. Obserwuje się również grupy zawodowe, gdzie wskaźnik szansy na pozyskanie oferty jest równy zero ($W_{d,II}^k = 0$.) Zarówno w mieście jak i w powiecie są to *rolnicy*. Dodatkowo w powiecie skierniewickim wśród zawodów deficytowych klasyfikują się grupy: *operatorzy i monterzy maszyn, leśnicy i rybacy, kierownicy dużych i średnich organizacji, robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni oraz pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów*.

Analizując dane zamieszczone w załączniku T-II/P-11 można stwierdzić, iż do zawodów – grup elementarnych, które mają największą szansę uzyskania oferty i gdzie wskaźnik $W_{s,II}^k > 1$ należy zaliczyć dwa zawody w mieście Skierniewice i trzy zawody w powiecie skierniewickim. Sytuację powyższą przedstawia tabela 8:

Tabela 8. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w mieście i powiecie skierniewickim w I połowie 2010 r.

Lp.	Miasto Skierniewice	Powiat Skierniewicki
1.	Operator maszyn górniczych i pokrewni	2,22
2.	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	1,67
3.		3,0
		Operatorzy urządzeń do produkcji papieru.
		Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni
		Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani

W wyżej wymienionym załączniku pojawiły się także grupy elementarne, w których wskaźnik $W_{d,II}^k = \text{MAX}$. W mieście jest ich 11 m.in.: *ładowacze nieczystości, monterzy wyrobów z drewna, robotnicy leśni i pokrewni, programiści*. Natomiast w powiecie skierniewickim są to: *sekretarki, robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, operatorzy maszyn i urządzeń metalurgicznych (zawód szkolny: operator maszyn i urządzeń metalurgicznych – obejmuje grupę elementarną 8121), programiści, pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej, tynkarze i pokrewni*.

WNIOSKI

Celem niniejszej analizy jest uzyskanie informacji na temat zjawisk zachodzących w pierwszej połowie 2010 roku na lokalnym rynku pracy, dotyczących relacji popytu na pracę i podaży zasobów pracy, w przekroju zawodowym oraz sformułowanie na tej podstawie wniosków, ocen oraz prognoz niezbędnych do prawidłowego wykonywania ustawowych zadań przez Urząd Pracy. Monitoring służyć ma również lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców, którzy stają się coraz bardziej wymagający, stawiając wysokie kryteria kandydatom do pracy.

Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, iż najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby posiadające wykształcenie podstawowe i gimnazjalne, czyli osoby posiadające niskie kwalifikacje lub nie posiadające ich w ogóle, w czym między innymi można upatrywać przyczyny problemów ze znalezieniem pracy. Analiza struktury bezrobocia w dużych grupach zawodów wykazała, iż najwięcej bezrobotnych zalicza się do grupy zawodów określanej jako *robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń*. Są to zawody takie jak ślusarze, mechanicy pojazdów samochodowych i mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń. Osoby z takimi zawodami zwykle po zakończonej edukacji nie podejmowały pracy w zawodzie wyuczonym, nie podnosiły swoich kwalifikacji i przez to zmniejszyły swoje szansę na uzyskanie zatrudnienia. Bezrobotni z takim właśnie wykształceniem stanowią większość zarejestrowanych. Grupa ta stanowi 12,93% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Skierniewicach. Analiza szczegółowa elementarnych grup zawodowych wykazała, iż największe bezrobocie zarówno w mieście jak i w powiecie występuje w zawodzie sprzedawcy i jest to 5,6% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych, z czego 93,3% to kobiety. Osoby z tym wykształceniem zwykle nie podejmują zatrudnienia w wyuczonym zawodzie ze względu na, w ich mniemaniu, mało atrakcyjne zarobki proponowane przez pracodawców oraz zmianowy system pracy. Badanie napływających ofert pracy wykazało, iż największą grupą, do której są kierowane stanowią - pracownicy obsługi biurowej oraz sprzedawcy i pracownicy gospodarczy. Warto zauważyć, że miejsca pracy dla sprzedawców są w dużej mierze tworzone w ramach stażu, przygotowania

zawodowego i prac interwencyjnych (form finansowanych z Funduszu Pracy). Dlatego też zaproponowane wskaźniki i miary wymagają ostrożnej interpretacji.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykazał, iż zawodami deficytowymi na terenie działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Skierniewicach są *operatorzy koparek i zwalowarek, spawacze, kosmetyczki (miasto), pracownik biurowy, pracownik gospodarczy, bibliotekarz (powiat)*. Zawodami nadwyżkowymi natomiast są *ślusarz i pakowacz, glazurnik, księgowy, specjalista ds. marketingu i handlu, fryzjera i mechanika pojazdów samochodowych (miasto); technik elektryk, szwaczka, sprzedawca, dekarz, pracownik socjalny, kierowca samochodu ciężarowego (powiat)*.

Należy jednak podkreślić, że zakres analizy sprowadza się nie tylko do określonych kwalifikacji zawodowych, zdobytych w systemie szkolnym czy na kursach doszkalających, ale także na dodatkowych umiejętnościach o charakterze uniwersalnym, takich jak: planowanie ścieżki własnego rozwoju zawodowego, elastycznego podejścia do oczekiwań pracodawców, uwzględniania konieczności kilkakrotnej reorientacji zawodowej na przestrzeni całej kariery zawodowej. Częstym zjawiskiem jest również podejmowanie pracy w zawodzie innym niż wyuczony lub pokrewnym. (zauważyć można, iż obecnie większość osób pracuje w zawodach, w których może tylko w części wykorzystać wyuczone umiejętności i wiedzę).

Również w stosunku do ofert zatrudnienia mamy do czynienia jedynie z danymi, jakie można odczytać z propozycji pozostających w dyspozycji Urzędu, podczas gdy duża część ofert zgłaszana jest do agencji zatrudnienia lub realizowana bezpośrednio przez pracodawców. Wiele zatem informacji o rzeczywistym stanie rynku pracy nie znajdzie swojego odzwierciedlenia w naszych zestawieniach.

Z powyższych względów wyłącznie na podstawie powyższych danych nie możemy w sposób istotny wpłynąć na zmniejszenie rozmiarów bezrobocia, czyli zmniejszenia luki między podażą pracy a zbyt niskim popytem na nią w wielu kategoriach, możemy natomiast wpływać istotnie na poprawę struktury tych grup zawodowych, podniesienie poziomu umiejętności zawodowych, ich stałe uaktualnianie i poszerzanie, co może ułatwiać sam proces poszukiwania pracy a promując postawy aktywne ułatwiać podjęcie działalności gospodarczej.